Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0826U003872

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-07-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чорненький Олександр Олександрович

2. Oleksandr Chornenkyi

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0001-9479-1776

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 052

Назва наукової спеціальності: Політологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Політологія

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Авіаційна та ракетно-космічна техніка

Місце роботи здобувача: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15046

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.01.11, 11.01.62, 11.01.30

Тема дисертації:

1. Політико-інституціональні трансформації в умовах становлення інформаційного суспільства: український контекст

2. Political and institutional transformations in the condition of the information society's emergence: The Ukrainian context

Реферат/анотація:

1. Актуальність дисертаційного дослідження обумовлена тим, що становлення інформаційного суспільства є на сьогоднішній день важливим етапом сучасного розвитку і визначає характер функціонування політичної системи, держави, та механізми комунікації, як у суспільстві, так і між громадянами та владою. Для України ця проблематика має особливе значення через те, що процес становлення інформаційного суспільства в країні відбувається в умовах тривалої політичної модернізації, реформування системи державного управління, цифровізації державних послуг, розвитку електронного урядування та поступової трансформації інституційної архітектури держави. Водночас існує ряд суперечностей, що посилює потребу в глибокому аналізі того, яким чином технологічні зміни впливають на трансформацію держави. У дисертаційному дослідженні, на основі аналізу класичної теоретичної літератури, було виявлено основні ознаки інформаційного суспільства серед яких головними є використання інформації та знання як головного

ресурсу для суспільних перетворень, а також використання сучасних інформаційно-комунікаційних технології як головного інструменту. У той же час мережеві форми організації стають домінантними у новому типі суспільного устрою. У роботі було виявлено амбівалентний характер змін для людини та суспільства, які приносять разом із собою нові технології. Поряд з новими можливостями для поширення інформації, поліпшення демократичних практик, створення нових форм політичної участі та представництва, завжди поряд стоять ризики нерівності у доступу до технологій, надмірного державного контролю та маніпуляцій на основі даних зібраних сучасними цифровими пристроями. При дослідженні питання впливу інформаційно-комунікаційних технології на політичну участь було виявлено, що сучасні технології дають можливості для нових форм участі, але не гарантують зацікавленість громадян у політичній активності. Одним із найважливіших елементів сучасного інформаційного суспільства є розвиток електронного урядування, що в свою чергу дозволяє оптимізувати управлінські процеси та розширити шляхи комунікації між державою та громадянами. Однак розвиток електронного урядування потребує вирішення ряду викликів пов'язаних, як з організаційними, так і з нормативно-правовими аспектами. У компаративному блоці дослідження увагу приділено аналізу розвитку інформаційного суспільства у таких країнах як Естонія, Південна Корея та Швеція. Глибокий аналіз шляхів побудови інформаційного суспільства у кожній з цих країн показав спільні та відмінні риси у формуванні нового типу суспільства. Не дивлячись на існування ряду спільних рис, становлення інформаційного суспільства не відбувалося за однією схемою, а залежало від політичних, історичних та соціальних контекстів. Нові технології у розглянутих країнах змінили не тільки лише шляхи взаємодії між державою та громадянами, але й мали значний вплив на зміну характеру комунікації у суспільстві. Також у дослідженні увагу було приділено сучасному стану розвитку електронного урядування у світі та запропоновано аналіз державних електронних порталів країн за допомогою методів комп'ютерного аналізу. У дисертаційному дослідженні розглянуто трансформаційні процеси в Україні, які супроводжують становлення інформаційного суспільства. В першу чергу було приділено увагу аналізу нормативно-правових актів та стратегій, які формували основу для побудови інформаційного суспільства. Було виявлено запізнення у прийняті ключових політичних рішень на ранньому етапі формування інформаційного суспільства в Україні. Через це становлення інформаційного суспільства відбувалося не поступово, а у два різні етапи, повільного та швидкого розвитку. Однією з ключових позитивних змін, було визначено формування в останні роки моделі електронного урядування, яка змінила шляхи комунікації між державою та суспільством в Україні, а створення Міністерства цифрової трансформації дійсно стало провідним координатором цифрових змін. У дослідженні також проаналізовано роль інформаційно-комунікаційних технологій у формуванні сучасного суспільного та політичного ландшафту в Україні. Було запропоновано використання комп'ютерного симуляційного моделювання для дослідження необхідності проведення відмінних напрямів цифрової політики у різних регіонах України. Також було визначено ряд суперечностей та недосконалостей у проведенні сучасної державної політики цифрових трансформацій, і запропоновано авторські рекомендації щодо вдосконалення курсу країни у цьому напрямі.

2. The relevance of this dissertation research stems from the fact that the emergence of the information society is currently a key stage in modern development and shapes the nature of the political system, the state, and communication mechanisms inside society and between citizens and the government. For Ukraine, this issue is of particular importance because the process of creating an information society in the country is taking place amid ongoing political modernization, reform of the public administration system, digitization of public services, development of e-government, and the gradual transformation of the state's institutional architecture. At the same time, contradictions remain, reinforcing the need for an analysis of how technological changes influence the state's transformation. In the dissertation, based on an analysis of classical theoretical literature, the main characteristics of the information society were identified, the most significant of which are the use of information and knowledge as the main resources for social transformation, as well as the use of modern information and communication technologies as the main tool. At the same time, networked forms of organization have dominated this new type of social structure. The research discovers the ambivalent nature of the changes for individuals and society brought about by new technologies. Alongside new opportunities for information sharing, improving

democratic practices, and creating new forms of political participation and representation, there are always risks of unequal access to technology, excessive government control, and manipulation based on data collected by modern digital devices. A study of the impact of information and communication technologies on political participation revealed that modern technologies give opportunities for new forms of participation but do not guarantee citizens' real interest in political engagement. One of the most important parts of the modern information society is the creation of e-government, which allows the optimization of administrative processes and the improvement of communication channels between the state and citizens. However, the development of e-government requires addressing a number of challenges related to organizational and regulatory aspects. The comparative section of the research focuses on analyzing the development of the information society in Estonia, South Korea, and Sweden. An analysis of the ways of building an information society in each of these countries revealed commonalities and differences in the formation of a new type of society. Despite a number of common features, the emergence of the information society did not follow a single pattern but depended on political, historical, and social contexts. New technologies in the considered countries have not only changed the ways of interaction between the state and citizens, but have also had a significant impact on the nature of communication within society. The research also examines the current state of e-government development in the world and provides an analysis of national e-government portals using computer-based analytical methods. The dissertation considers the transformational processes in Ukraine related to the emergence of the information society. First and foremost, attention focuses on analyzing the regulatory acts and strategies that formed the basis for building the information society. It identifies a delay in the adoption of key policy decisions during the early stages of the information society's formation in Ukraine. As a result, the development of the information society did not occur gradually but rather in two distinct phases: one of slow development and one of rapid development. One of the key positive changes was the development in recent years of an e-governance model that has transformed the channels of communication between the state and society in Ukraine, and the establishment of the Ministry of Digital Transformation has indeed become the leading coordinator of digital transformation. The research also considers the role of information and communication technologies in shaping the modern social and political landscape in Ukraine. The use of computer simulation modeling was proposed to study the need for different approaches to digital policy in various regions of Ukraine. In addition, a number of contradictions and weaknesses in the implementation of the current state policy on digital transformation were identified, and the authors offered recommendations for improving the country's course in this field.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Чорненький О.О. Використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій в політологічних дослідженнях. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Серія «Питання політології». 2022. Вип. 42. С. 38-44. DOI: https://doi.org/10.26565/2220-8089-2022-42-06.
- Чорненький О.О. Роль агентного моделювання та комп'ютерних симуляцій у політології. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Серія «Питання політології». 2023. Вип. 43. С. 37-46. DOI: https://doi.org/10.26565/2220-8089-2022-43-05.
- Чорненький О.О. Онлайн соціальні мережі та їхній вплив на політичну участь громадян. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, серія «Питання політології». 2023. Вип. 44.

С. 41-48. DOI: https://doi.org/10.26565/2220-8089-2023-44-05.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0119U102298, 0125U003338

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Комарова Тетяна Геннадіївна
2. Tetiana Komarova

Кваліфікація: д. політ. н., доц., 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7243-249X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Денисюк Світлана Георгіївна
2. Svitlana Denysiuk

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1489-2236

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR: 004ezwb23

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Третяк Олексій Анатолійович

2. Oleksii Tretiak

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2536-0611

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний авіаційний університет

Код за ЄДРПОУ: 01132330

Місцезнаходження: проспект Любомира Гузара, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андрєєва Ольга Миколаївна

2. Olha Andrieieva

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4587-1267

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попова Наталія Валеріївна

2. Nataliia Popova

Кваліфікація: к. філос. н., доц., 09.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8168-1017

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Петренко Дмитрій Володимирович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Петренко Дмитрій Володимирович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Шевченко Андрій Олександрович
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна